

SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER

Doç. Dr. Burak Hamza ERYİĞİT

İkinci Baskı

Sürdürülebilir Şehirler

Editör: Doç. Dr. Burak Hamza ERYİĞİT

TESAM Yayınları No.25

ISBN:978-625-94341-9-3

2. Baskı, Eylül 2023

Copyright © 2023 TESAM Yayınları

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı kanun hükümleri gereğince TESAM Yayıncılık'ın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi veya başka bir sistemle basılamaz, çoğaltılamaz, bilgisayar ortamında depolanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Bu çalışmada yer alan tüm yazıların etik, dilbilimsel, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Genel Yayın Yönetmeni: Muhammet Aydoğan

Yayın Koordinatörü: Ferzan Taşpınar

Sayfa Tasarımı: Abdullah Eşki

Kapak Tasarımı: Zehra Yılmaz

Kütüphane Bilgi Kartı

Eryiğit, Burak Hamza

Sürdürülebilir Şehirler / Burak Hamza

2. Baskı, 241 s., 15,5x21 cm. Kaynakça mevcut, izin yok.

ISBN: 978-625-94341-9-3

1. Sürdürülebilir 2. Akıllı Kentler 3. Yerel Yönetimler

Genel Dağıtım

Lider Sancak Eğitim Akademisi

Tel : +90 (0216) 461 00 47

Küçükbakkalköy Mah. Kayışdağı Cad. Bilgi Plaza No:111/8 İstanbul/Ataşehir

www.tesamyayinlari.com | tesamyayinlari@gmail.com

TESAM (Ekonomik, Siyasi ve Stratejik Araştırmalar Merkezi)

www.tesam.org.tr

Baskı ve Ciltleme: NEÜ Matbaa

İçindekiler

SUNUŞ.....	6
COMMUNITY-DRIVEN SUSTAINABLE MOBILITY INNOVATIONS AT NEIGHBOURHOOD AND URBAN DISTRICT LEVEL: THE CASE OF ÜSKÜDAR DISTRICT	8
1. Introduction.....	8
2. Material and Method	9
2.3. Practice Timeline	11
3. Project Outputs	20
3.1. Pilots and the Scale-up.....	20
3.2. Practice Timeline.....	21
3.3. Project reports.....	21
3.4. Objectives achieved	22
4. Conclusion and policy recommendations	22
4.1. Policy Recommendations.....	23
References	26
KÜRESEL ÖRNEKLER ÜZERİNDEN DÖRT ANA BAŞLIKTA AKILLI ŞEHİRCİLİK UYGULAMALARI	29
Giriş	29
1. “Akıllı Şehir” Bileşenleri.....	30
2. Akıllı Vatandaş	34
3. Akıllı Ulaşım	37
3.1. Akıllı Ulaşım Bileşenine İlişkin Küresel Örnekler	38
3.2. Akıllı Ulaşım Bileşenine İlişkin Ülkemizden Örnekler.....	39
4. Akıllı Şebekeler ve Enerji Verimliliği	40
4.2. Akıllı Şebekeler ve Enerji Verimliliği Bileşenlerine İlişkin Türkiye’den Örnekler.....	43
Sonuç	44
Kaynakça.....	45
İSTANBUL: BİR DÜNYA KENTİ Mİ?	49
1. Dünya Kenti Kavramına Küreselleşme Penceresinden Bakış.....	49
2. Küreselleşme-Yerelleşme Sarmalında Kentler ve Kent Yönetimleri.....	51
3. Kentler Açısından Uluslararasılaşma Eğilimleri.....	52
4. Küresel Ekonomi İçinde Kentler ve Dünya Kenti Olgusu.....	53
5. Türkiye’de Kentlerin ve Kent Yönetimlerinin Küreselleşme Sürecinde Değerlendirilmesi	54
6. Dünya Kenti Kavramı Açısından İstanbul	58
7. Dünya Kentleri Klasmanı ve İstanbul’un Yeri	62
Tartışma ve Sonuç	64
Kaynakça.....	68

AB UYUM YASALARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DE SOSYAL HİZMETİN MERKEZİ YÖNETİM İLE YEREL YÖNETİMLER ARASINDA YENİDEN PAYLAŞIMI	71
Giriş	71
1. Türkiye'de Sosyal Hizmetlerin AB Uyum Sürecinde Gelişimi	73
2. Sosyal Hizmetler ve Merkezi Yönetim.....	75
3. Sosyal Hizmetler ve Yerel Yönetimler	78
4. Değerlendirme.....	81
Sonuç	83
Kaynakça.....	85
TEKNOLOJİ İLE BÜTÜNLEŞEN AKILLI KENTLERDE DEĞİŞEN YÖNETİCİ PROFİLİ.....	87
Giriş	87
1. Sürdürülebilirlik ve Akıllı Kent İlişkisi	88
2. Akıllı Kentler'de Değişen Yönetici Profili	91
Sonuç.....	94
Kaynakça.....	95
DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE KIRIN SÜRDÜRELEBİLİRLİĞİ	98
Giriş	98
1. Neden Sürdürülebilirlik?	99
2. Kırsal Alan Nedir?.....	101
3. Kırsal Soylulaştırma	102
3.1. Dünyada Kentsel Soylulaştırma Örnekleri	104
Sonuç ve Öneriler	109
Kaynakça.....	110
MANAGENING WATER RESOURCES FOR SUSTAINABLE CITIES	113
Introdiction	113
Review of Floods over Years in North Macedonia	114
Case Study - the City of Gostivar	115
Material and Method	116
Results and Discussion.....	117
Recommendations	120
Conclusions	121
References	122
YEREL YÖNETİMLERDE AKILLI ŞEHİR UYGULAMALARI VE E-BELEDİYE HİZMETLERİ: AYDIN ÖRNEĞİ	125
Giriş	125
1. Akıllı Şehir Kavramı ve Uygulamaları.....	125
2. Aydın Büyükşehir Belediyesinde Akıllı Şehir Uygulamaları.....	130
3. Aydın Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerinde E-Belediye Uygulamaları.....	133
Tartışma ve Sonuç.....	140
Kaynakça.....	141
ARCHITECTURE, TECHNOLOGY AND MULTI-SENSORY DESIGN	143
1. Introduction: Architecture and technology.....	143
2. Architecture and phenomenology.....	145
3. Sensory design in architecture	146
Conclusion	150
References	150

A HOLISTIC IOT FRAMEWORK WITH COMPUTER VISION AND AUDITION	153
Introduction.....	153
1. Related Work.....	154
2. IOT Architecture	158
3. Computer Vision And Audition Approach.....	160
Conclusion	161
References	162
BİR SANAYİ COĞRAFYASI OLARAK KÖSEKÖY.....	166
Giriş	166
1. Kocaeli İlindeki Sanayi Kolları ve Çevre.....	167
2. KARTEPE / KÖSEKÖY'DE SANAYİNİN ÇEVRE ÜZERİNE ETKİLERİ.....	169
Sonuç.....	179
Kaynakça.....	180
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE TEKİRDAĞ SÜLEYMANPAŞA KENTSEL ULAŞIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	183
Giriş	183
1. Sürdürülebilirlik ve Ulaşım	184
2. Çalışma Alanı: Tekirdağ, Süleymanpaşa	187
3. Sürdürülebilirlik Kavramı Çerçevesinde Kentsel Ulaşımın Değerlendirilmesi	188
4. Öneriler	191
Kaynakça.....	192
KENTSEL DÖNÜŞÜM ALANLARINDA AKILLI ŞEHİR UYGULAMALARI: ESENLER ÖRNEĞİ	194
Giriş	194
1. Akıllı Şehir.....	194
2. Akıllı Şehir Potansiyelinin Ölçülmesi	196
2.4. Olgunluk Değerlendirme Modeli	200
3. Yöntem.....	201
4. Çalışma Alanına İlişkin Bilgiler	202
6. Bulgular	204
Sonuç ve Değerlendirme	210
Kaynakça.....	212
TÜRKİYE'DEKİ ADEMİ MERKEZİYETÇİ UYGULAMALARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLERDEKİ KIRSAL BÖLGELERE YANSIMALARI BURSA ÖRNEĞİ	215
Giriş	215
1. Ademi Merkeziyetçilik.....	216
2. Türkiye'de Ademi Merkeziyetçi Uygulamayı İçeren Büyükşehir Belediye Sistemi	218
3. Metaryal ve Metod	223
4. Bulgular	224
5. Tartışma	225
Sonuç ve Öneriler	229
Kaynakça.....	238

SUNUŞ

Bilişim ve iletişim teknolojilerinde ortaya çıkan gelişme ve ilerleme; bilgi toplumu, ağ toplumu, dijital toplum vb. kavramsallaştırmalar ile son dönemde çokça karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu gelişme ve ilerlemenin, insanlık açısından önemli değişim ve dönüşümleri beraberinde getirdiği aşikardır. Tarım toplumundan sanayi toplumuna evriliş aşamasında yaşanan sancı ve kırılmalara paralel şekilde sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde de büyük sancı ve kırılmalar, insanlığın tarihsel boyutta önemli imtihanlarından biri olarak karşımızda durmaktadır. Tarım toplumunun asli merkezi “kır” olarak karşımıza çıkarken, sanayi toplumunun asli merkezi “şehir” olarak belirlemiştir. Sanayi toplumu son kertede sınırları iç içe geçmiş şehirlerin oluşturduğu metropoliten alan yönetimleri ile karşı karşıya kalmıştır.

Bilişim ve iletişim teknolojilerinde ortaya çıkan yenilikler başta ölçek olmak üzere şehirlere ilişkin siyasi, iktisadi, yönetsel, kültürel, toplumsal boyutta önemli sayılabilecek dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Şehirler bir taraftan söz konusu dönüşümlerin üreticisi konumunda iken; aynı şekilde bu değişim ve dönüşümün tüketicileri olarak da ön plana çıkmaktadır. Gerek üretici ve gerekse tüketici konumunda olan şehirlerin hem kendi içlerinde ve hem de birbirleri arasında geliştirdiği ilişkiler ve ağlar, şehir literatüründe önemli tartışmaları beraberinde getirmiştir.

Bu tartışmaları tarihsel süreçte var olan akışa gölge düşürmeden ele alabilme cesaretini gösteren toplumların, sürdürülebilir geleceği inşa etmeye aday şehirleri yaşamasına ve yaşatmaya daha yakın olduğu aşikardır. Bu nedenle TESAM, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kent Sorunları ve Yerel Yönetimler Araştırma ve Uygulama Merkezi, Uluslararası Vizyon Üniversitesi ve Uluslararası Balkan Üniversitesi ortaklığında 25-26 Kasım 2020 tarihleri arasında Uluslararası Sürdürülebilir Şehirler Sempozyumu'nun ilki “Teknoloji ve Sürdürülebilir Şehirler” ana başlığı ile bu başlığa uygun düşecek şekilde pandemi koşullarında online olarak gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumdabirtaraftanbilişimiletişimteknolojilerindeki gelişmenin ortaya koyduğu akıllı uygulamalar ve bunları şehirlere yansımaları teknolojik açıdan analiz edilirken; diğer taraftan bu değişimin siyasi, yönetsel, iktisadi, kültürel, toplumsal ve mekânsal düzlemde neden olduğu yenilikler ve sorunlar ele alınmaya çalışılmıştır. Söz konusu bilimsel toplantıda sunulan bildirimler ile ortaya koyulan farklı fikir ve analizlerin önem ve değerine binaen bilim insanları, uygulayıcılar ve

kamuoyunun dikkatine sunulması sorumluluğunu yerine getirmek adına bu kitap derlenmiştir. Çalışmayı organize eden TESAM'a, çalışmaya ortak olan üniversite, araştırma merkezi ve fakültelere, nitelikli bilginin üretimine hizmet eden Sempozyum Bilim ve Hakem Kurulu'na ve bildirimleri ile veya dinleyici olarak toplantıya katılan tüm bilim insanları, uygulamacı ve dinleyicilere kongreye destekleri için şükranlarımı sunarım.

Doç. Dr. Burak Hamza ERYİĞİT
Marmara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Yerel Yönetimler Bölümü